

Задорожна Любов

кандидат філософських наук м. Одеса, Україна

ORCID: 0009-0006-5797-8204

Zadorozhna, Lyubov

Candidate of Philosophical Sciences

Odesa, Ukraine

**СТАБІЛЬНИЙ РОЗВИТОК ЗАКЛАДУ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ:
ДОСВІД ОДЕСЬКОЇ АКАДЕМІЇ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ**

Ключові слова: розвиток закладу освіти, управління в умовах кризи, воєнний стан, неперервна освіта, цінності.

**STABLE DEVELOPMENT OF AN EDUCATIONAL INSTITUTION IN
THE CONDITIONS OF WAR: EXPERIENCE OF THE ODESSA
REGIONAL ACADEMY OF IN-SERVICE EDUCATION**

Key words: development of an educational institution, management in crisis conditions, martial law, continuous education, values.

Повномасштабна збройна агресія РФ проти України у 2022 році спровокувала низку соціальних потрясінь, надзвичайних викликів у кожному сегменті життя українського суспільства, в тому числі, й в системі освіти. В цих умовах вирішення питань функціонування закладу освіти потребувало мобілізації всіх наявних ресурсів, консолідації зусиль педагогічних колективів, прийняття управлінських рішень нової якості, які б дозволяли нейтралізувати загрози і одночасно системно реалізовувати завдання діяльності організації.

Одеська академія неперервної освіти – заклад освіти, який є багаторівневою і поліфункціональною науково-методичною і освітньою установою, що сприяє сталому інноваційному, інтелектуальному, соціокультурному розвитку регіону [1]. На освітянському ландшафті Одеської області цей заклад освіти займає самостійне місце як регіональний лідер у сфері неперервної професійної освіти педагогів та управлінців, як науково-експериментальний майданчик, методичний хаб і координаційний центр впровадження освітніх змін, як інституція, що відіграє системоутворюючу роль в розвитку освіти регіону в процесі впровадження державної освітньої політики. Відповідно, під час війни перед Академією постала низка нетривіальних завдань, пов'язаних як з подальшим впровадженням освітньої реформи, з подоланням наслідків попередніх криз, так і з опануванням небезпек воєнного часу. Зокрема, діяльність закладу у 2022 році була спрямована на: - науково-методичний супровід впровадження нового Державного стандарту базової середньої освіти у 5-х класах; - науково-методичний супровід інноваційного освітнього проєкту з реалізації

Державного стандарту базової середньої освіти у 6-х класах; - організаційно-методичний супровід і підтримку вчителів закладів освіти області в процесі роботи в умовах пандемії коронавірусу SARS-CoV-2; - забезпечення безпеки слухачів, здобувачів освіти, членів колективу; - збереження психічного здоров'я, психосоціальної підтримку та допомогу як співробітникам, так і широкому загалу педагогічних працівників в умовах ускладнених життєвих обставин, психічного перевантаження і хронічного стресу.

Аналіз результатів, здобутих Одеською академією неперервної освіти в умовах воєнних загроз, засвідчив, що ці завдання успішно виконані, а заклад освіти продемонстрував значний потенціал у подоланні кризи та забезпеченні стабільного розвитку. Відзначимо основні передумови, що дозволили безперервно здійснити освітній процес, провадити плідну наукову, науково-методичну, експериментальну, проєктну діяльність, досягнути нового рівню у організаційній розбудові Академії.

Передусім, слід відзначити об'єднання колективу, *ціннісну єдність, зорієнтованість на працю, стійкість і мужність* попри загрози та лиха війни.

З перших днів війни пріоритетом роботи закладу освіти стала *безпека життєдіяльності, забезпечення умов праці*, зважаючи на ракетні обстріли, сирени, виключення електроенергії та зв'язку. На території Академії було організовано захисне укриття, в якому створено умови для організації робочого процесу. Естетичне оформлення укриття авторськими настінними розписами «Янгол України», «Голуби миру», «Прапор та герб України», «Воїни України» створила викладач кафедри методики викладання та змісту освіти, дійсний член Національної спілки художників України Резніченко Галина Володимирівна. У 2022 році в укритті співробітники і відвідувачі Академії провели десятки годин під час повітряних тривог, маючи змогу продовжувати роботу.

Турбота, солідарність та співпраця стали головними орієнтирами не тільки у взаємодії членів колективу, а й у стосунках з науково-педагогічною спільнотою Одещини та учасниками освітнього процесу, в тому числі, й внутрішньо переміщеними особами. Важливим стало питання взаємної підтримки. В перші місяці війни для співробітників Академії психологами були проведені різноманітні психопідтримуючі заходи, ресурсні зустрічі, навчальні семінари з тематики психотравми, стабілізації емоційних станів, активізації резильєнтності в умовах гострого стресу.

Усвідомлення необхідності системного надання психоемоційної підтримки учням, педагогам, батькам, керівникам закладів освіти зорієнтувало фахівців Академії на посилення діяльності у соціально-гуманітарному напрямі. Упродовж 2022 року було проведено більше 50

заходів з психологічної просвіти педагогів, що спрямовані на формування знань про особливості та симптоматику психотрамаатизації у дітей і дорослих, навичок емоційної саморегуляції у стресі, прийомів першої психологічної допомоги у критичних ситуаціях. Проведена ґрунтовна робота авторського колективу фахівців Академії з розробки медіаінструментів психолого-педагогічного супроводу учнів під час війни. Дані мультиплікаційні продукти представлені на офіційному сайті Академії, їх можна використовувати як в освітньому процесі під час уроків та занять, так і в ході спеціальних заходів у роботі з дітьми, які страждають від психічної травми. Академія також закумулювала зусилля з розробки інформаційно-методичних ресурсів для фахівців, які працюють в сфері інклюзивної освіти. Проведено численні навчальні заходи з педагогами щодо здійснення психолого-педагогічного супроводу та реалізації алгоритму надання психокорекційної допомоги дітям з особливими освітніми потребами у воєнний час. Систематично надавалась методична підтримка практичним психологам закладів загальної середньої освіти, основним орієнтиром стало питання підвищення компетентності фахівців щодо дій у надзвичайних ситуаціях та надання першої психологічної допомоги. Впродовж 2022 року постійно відбувалась робота гарячої лінії психологічної допомоги, організована діяльність груп з психологічної підтримки і допомоги, що спрямовані на емоційну стабілізацію та активізацію психічних ресурсів педагогів.

Важливою передумовою стабільного розвитку Академії під час війни стала *відповідальність* перед освітянською спільнотою області та *лідерство* у реалізації регіональних та міжнародних освітніх проєктів на теренах Одещини. Зокрема, було продовжено участь у таких проєктах: «Нове покоління вчителів для Нової української школи», «ДО - НУШ», «Педагогічний парк Одещини», «Архітектура регіональної системи освіти: проєтуємо майбутнє», «Школа в цифровому світі», «Інтернет - школа для обдарованих дітей», «Одеська обласна школа громадянської партисипації дорослих та молоді «УСі В ДІ!»; австрійсько-український проєкт «Компетентності лідерства та менеджменту для розвитку якості в опорних школах», австрійсько-український проєкт «Інклюзивна освіта в Одеській області», чесько-український проєкт «Зміцнення інклюзії в Україні», швейцарсько-український проєкт DECIDE – «Децентралізація для розвитку демократичної освіти». Так, у межах проєкту DECIDE за участі Академії в 4-х територіальних громадах області (Визирській, Кілійській, Красносільській та Нерубайській) організовано конкурс «Громадський бюджет на дитячі мрії», завдячуючі якому громади отримали фінансування на 2 000000 гривень; впроваджено курс за вибором «Навчаємося жити в громаді» для учнів 8(9)

класів в ЗЗСО, що дозволило цим громадам отримати ще по 75000 гривень фінансування додатково.

Наполеглива праця всього колективу Одеської академії неперервної освіти, орієнтація на *професійне зростання*, дозволили не тільки гідно впоратися з викликами війни та реалізувати завдання діяльності закладу освіти, а й здобути певні перемоги. Відзначимо успішну акредитацію освітньо-професійної програми «Освітній менеджмент у педагогічних системах», що надає дозвіл провадити академії діяльність у сфері вищої освіти з підготовки магістрів освітніх, педагогічних наук на наступні 5 років поряд з попередньо акредитованими програмами «Педагогіка вищої школи», «Педагогіка середньої освіти». Започатковано роботу видання наукового журналу «Наша школа: науково-практичні студії», що продовжує славні традиції добре відомого освітянам Одещини журналу «Наша школа», 100-річчя якого відзначається у 2023 році. Отримано диплом з золотою медаллю XIV Міжнародної виставки «Інноватика в сучасній освіті» за роботу «Медіаінструменти психолого-педагогічного супроводу учнів під час війни», що перемогла у номінації «Психолого-педагогічний супровід учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану».

В умовах кризи проявились сильні сторони Академії як організації, разом з тим, відкрились і перспективи розвитку закладу, що стало стимулом до зміни структури, трансформації робочих процесів, розгортання нових напрямів діяльності, реалізації сміливих проєктів.

Отже, досвід управління та організації діяльності Одеської академії неперервної освіти під час війни засвідчує, що необхідними передумовами стабільного розвитку закладу освіти в умовах кризи є єдність колективу та утвердження у щоденній роботі певних цінностей: праця, стійкість, мужність, безпека, турбота, солідарність та співпраця, відповідальність та лідерство, професійне зростання, відданість своїй справі.

Список використаних джерел

1. Стратегія розвитку Комунального закладу вищої освіти «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради». URL: https://static.klasnaocinka.-com.ua/uploads/editor/9324/746960/sitepage_192/files/merged_1.pdf.